

JUN, 2016.

BILTEN

Poljoprivredne
stručne
službe
Srbije

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede i
zaštite životne sredine

Sektor za ruralni razvoj www.psss.rs

Cene voća i povrća na
kvantaškim i zelenim
pijacama

Cene žive stoke na stočnim
pijacama u Srbiji

Cene žitarica I stočne
hrane u Srbiji

Upis u Vinogradarski
Registar

Organska poljoprivreda

Zaoravanje žetvenih
ostataka

Navodnjavanje paprike

Mogućnosti za
smanjivanje rizika u
poljoprivredi

**Objavite ponudu svojih
poljoprivrednih proizvoda**

**Tehnički urednik
Valentina Aleksić,
dipl.ing.**

IZDAVAČ:

**POLJOPRIVREDNA
STRUČNA I
SAVETODAVNA SLUŽBA
"POLJOSERVIS" D.O.O.
KNJAŽEVAC**

**Knjaza Miloša 75
19350 Knjaževac
tel.019/730-888**

**E-mail:
poljoservis@yahoo.com**

S a d r Ź a j

Naslovi /autori	Strana
1. Upis u Vinogradarski registar -Sanja Čokojević	1-1
2. Organska poljoprivreda - Nedeljko Pipović	2-3
3. Zaoravanje žetvenih ostataka-Srđan Cvetković	4-5
4. Navodnjavanje paprike –Valentina Aleksić	5-7
5. Mogućnosti za smanjivanje rizika u poljoprivredi –Dragan Kolčić	7-8
6. Agroponuda / STIPS	9-14

Tiraž: 150 primeraka

Upis u Vinogradarski registar

Obavezu da se upišu u vinogradarski registar imaju svi poljoprivredni proizvođači koji se bave proizvodnjom grožđa na površini većoj od 0,1ha, kao i oni koji imaju manje površine od 10 ara, a grožđe stavljaju u promet. Za proizvođače sa teritorije opštine Knjaževac i Sokobanja zahtevi se mogu podneti u Nišu ili Negotinu u ovlašćenim centrima za vinogradarstvo.(Negotin, 019-570-292; Dragana Ivić ,Trg Đorđa Stanojevića 5; Niš, kontakt osoba : Zlata Vidanović ,018 4541-128; Kolonija EI br.6).

Obaveza svih upisanih u vinogradarski registar je da do 15. Novembra tekuće godine prijave količine ubranog grožđa kao i destinaciju prodaje ili prerade (obrazac VV 1 sekcija3-podaci o godišnjoj proizvodnji grožđa) i dostaviti je centru za vinogradarstvo za svoj kraj, u našem kraju u Nišu ili Negotinu.Član 12.Upis u vinogradarski registar vrši se na osnovu zahteva koji pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice iz člana 11. ovog zakona podnosi Ministarstvu .

Zahtev za upis u Vinogradarski registar sadrži:

1. podatke o podnosiocu zahteva (naziv, sedište, adresa, matični broj, poreski identifikacioni broj i podatke o odgovornom licu)
2. šifru delatnosti
3. podatke o odgovornom licu za proizvodnju grožđa (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj)
4. podatke o vinogradarskim parcelama koje se koriste za proizvodnju grožđa (katastarska opština, broj katastarske parcele, površina, sorta, namena korišćenja grožđa)

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice, dužno je da svaku promenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od nastale promene.Nakon upisa u Vinogradarski registar proizvođaču se dodeljuje registarski broj i izdaje se izvod iz registra sa brojemvinogradarske parcele i grafički prikaz tih parcela.

Sanja Čokojević ,dipl.ing.voćarstva i vinogradarstva

Organska poljoprivreda

Definicija organske proizvodnje

- **Organska poljoprivreda podrazumeva proces održivog razvoja ruralne sredine** u skladu sa raspoloživim resursima, tradicijom i potencijalom staništa.
- **Predstavlja zaokruženu i celovitu ratarsku i stočarsku proizvodnju**, čime je obuhvaćeno i očuvanje i obnova prirodnih resursa, kao i povratak tradicionalnim vrednostima i znanjima.

Organsku poljoprivredu najbolje možemo definisati kroz njen cilj, a to je proizvodnja zdravstveno bezbedne, kvalitetne hrane na ekološki održiv način.

Cilj organske poljoprivrede je da unapredi zdravlje i produktivnost uzajamno zavisnih zajednica, života zemljišta, biljaka, životinja i ljudi.

To znači:

- korišćenje prirodnih resursa na održiv način („očuvati i ostaviti prirodne resurse narednim generacijama“);
- razvoj organske poljoprivrede uz očuvanje ekosistema;
- održavanje i povećanje plodnosti zemljišta;
- smanjenje svih oblika zagađenja.

Koji su osnovni uslovi za zasnivanje organske poljoprivrede?

- prostorna izolacija zemljišnih parcela, stočarskih farmi i prerađivačkih pogona od mogućih izvora zagađenja;
- poljoprivredno zemljište čiji je sadržaj štetnih materija ispod maksimalno propisanih dozvoljenih količina (zemljište čiji je sadržaj teških metala i drugih kontaminanata do 50% od propisane maksimalno dozvoljene količine za konvencionalnu proizvodnju);
- propisani kvalitet vode za navodnjavanje;
- usklađen razvoj biljne i stočarske proizvodnje.

Prednosti – zašto organska poljoprivreda?

- smanjuje sve oblike zagađenja;
- koristi prirodne resurse na održiv način;
- čuva agroekosistem;
- održava i uvećava dugoročnu plodnost zemljišta;
- čuva autohtone sorte;
- ima zaokružen proces biljne i stočarske proizvodnje.

Koji su nedostaci organske proizvodnje?

- veće angažovanje proizvođača;
- neinformisanost i nedostatak stručnog znanja;
- manji prinos, u nekim situacijama;
- nedostatak inputa za organsku proizvodnju (sredstava za zaštitu, đubriva, supstrata, semensko/sadnog materijala na domaćem tržištu);
- loša infrastruktura i udaljenost od gradskog tržišta;
- veća cena proizvoda iz organske poljoprivrede – manja kupovna moć potrošača.

Neđeljko Pipović, dipl.ing. stočarstva

Zaoravanje žetvenih ostataka

U biljnoj proizvodnji posle žetve ostaje značajna količina biljnih ostataka koji se mogu iskoristiti na više načina, a jedan je i neposredna upotreba organske materije zaoravanjem u zemljište. Ovakva upotreba biljnih ostataka ima niz prednosti. Zaoravanjem se biljni ostaci uključuju u proces kruženja organske materije u zemljištu, stimulira se biološka aktivnost zemljišta i pozitivno utiče na strukturu i vodno-vazdušne i toplotne osobine zemljišta. U zavisnosti od biljne vrste, sorte, kao i od vremenskih uslova, količina biljnih ostataka na parceli je različita i iznosi od 5-7 tona po hektaru kod pšenice, pa do 60 tona gde je bila šećerna repa. Kod kukuruza to najčešće iznosi od 8 do 12 tona po hektaru. Takođe i vrednost žetvenih ostataka zavisi od sadržaja hraniva i od odnosa ugljenika prema azotu i količini celuloze i lignina. Pri unošenju organske materije, sa malim sadržajem azota od 0,40-0,50%, a sa mnogo celuloze, hemiceluloze, lignina, i ostalih ugljenih hidrata, razvija se intenzivna mikrobiološka aktivnost. Mikroorganizmi za izgradnju svog tela koriste nitratni azot iz zemljišnog rastvora i zbog toga se na usevu u toku vegetacije zapažaju simptomi nedostatka azota, takozvana azotna depresija. Na azotnu depresiju najosetljivije su strnine, manje okopavine, dok su leguminozne biljke neosetljive. Za eliminisanje azotne depresije – pored redovnog đubrenja azotom – preporučuje se dodavanje azota do 0,7 kg na 100 kg suve biljne mase. Ova količina azota obezbeđuje nesmetano razlaganje biljnih ostataka i otklanja nedostatak azota kod narednog useva i tako se izbegava pojava azotne depresije.

Zaoravanjem strništa presecaju se kapilarne pore u zemljištu kojima se voda iz dubljih slojeva penje ka površini. Vлага koja se na taj način zadržava u zemljištu utiče na klijanje i nicanje korovskih biljaka, a pogoduje i aktivnosti mikroorganizama i zemljišne faune koje u tim uslovima brže razlažu organske ostatke. Pod uticajem mikroorganizama organska materija se razlaže tako što se jedan deo žetvenih ostataka razlaže do vode, ugljen-dioksida, amonijaka i mineralnih materija koje će biti na raspolaganju za ishranu sledećeg useva, a drugi deo žetvenih ostataka se transformiše u humus koji je značajna komponenta u očuvanju povoljnih fizičkih, hemijskih i vodno-vazdušnih svojstava zemljišta.

Pre zaoravanja, biljne ostatke treba isitniti radi lakšeg i ravnomernijeg unošenja u zemljište. Pored sitnilica raznih konstrukcija danas postoje i adapteri, koji se montiraju na kombajn, pa se sa žetvom

ovi ostaci seckaju i ravnomerno rasturaju po njivi. Iseckani biljni ostaci se zaoravaju raoničnim plugovima. Druga oruđa su manje podesna za unošenje biljnih ostataka u zemljište.

Period zadržavanja žetvenih ostataka na površini zemljišta zavisi od dužine vremenskog perioda između žetve i osnovne obrade za sledeći usev. Posle ranih preduseva biljni ostaci se zaoravaju ljuštenjem, a kod kasnih preduseva u jesen osnovnom obradom. Nepovoljno je zaoravanje biljnih ostataka u proleće. Dubina zaoravanja mora biti podešena prema količini organske mase, koja treba da se zaore. Slama i slični biljni ostaci mogu se kvalitetno zaoravati do 20 cmdubine, a za zaoravanje kukuruzovine zbog veće i žilave mase, potrebna je veća dubina, najčešće 25-30 cm.

Srdan Cvetković, dipl.ing. ratarstva

Navodnjavanje paprike

Dužina vegetacionog perioda paprike zavisi od klime i iznosi 120-150 dana. Cvetanje paprike počinje 1-2 meseca nakon rasađivanja, prvo branje zelene paprike može se obaviti jedan mesec kasnije

Paprika je omiljeno povrće, tehnološki zreli plodovi koriste se u svežem stanju, prerađenom i konzerviranom, suvom stanju.

Gaje se sledeće sorte :

- rane
- srednje
- kasne sorte
- sorte začinske paprike

Proizvodi se iz rasada , ređe direktnom setvom , dok se začinska paprika proizvodi uglavnom direktnom setvom

- paprika ima plitak korenov sistem , glavni koren može dostići do 1,5 m kod direktne setve , pošto dominira proizvodnja iz rasada razvija se lateralni koren 30-50 cm u fazi punog porasta biljaka

Navodnjavanje je veoma bitno tokom uzgajanja paprike. Ovo se mora posebno naglasiti jer je veoma čest slučaj da se potcenjuju dnevne potrebe paprike za vodom, pogotovo za vreme leta. Iskusan proizvođač će lako rukom moći da oceni količinu vlage u zemljištu. Za vreme ukorenjavanja biljci je potrebno oko 500ml vode dnevno. Kasnije, u toku leta, ta količina može dostići i 2000-2500ml dnevno po biljci. U praksi, najveća količina vode, 40-70%, se obezbeđuje zalivanjem.

- Vrlo je osetljiva na vodni stres u toku celog perioda vegetacije - Na deficit vode je naročito osetljiva u fazama cvetanja i plodonošenja, osetljiva je i na preobilnu vlagu i slabu aeraciju zemljišta , kada biljke žute a u težim situacijama dolazi do opadanja cvetova i lišća .Smanjenje prinosa ispoljava se kada postoji kontinuiran nedostatak vode do vremena prve berbe.

- Potrebe za vodom su 530-630 mm

- dnevna potrošnja preko 6,5 mm

Navodnjavanje paprike počinje sa proizvodnjom rasada, Rasad paprike ne podnosi visoku vlažnost zemljišta, može se uspešno primenjivati zalivni režim prema spoljašnjim promenam na biljkama (zaliva se kad lišće dobije tamno zelenu boju)

- Posle rasađivanja obavlja se prvo zalivanje - drugo 3-5 dana nakon rasađivanja sa popunjavanjem praznih mesta - potom se primenjuje turnus po modificiranom obliku , kao osnova zalivnog režima , čija je dužina do pojave prvih 8-10 dana , a potom 5-7 dana. Posle svake berbe potrebno je zalivanje.

U intenzivnoj proizvodnji paprike kroz sisteme za navodnjavanje paprike vrši se i prihrana biljaka paprike, uz primenu vodotopivih kompleksnih N:P:K đubriva sa dodatkom aminokiselina i mikroelemenata .

Preporučljivo je zalivanje obaviti sa manjim količinama ali u više ponavljanja. Na taj način će se preciznije zadovoljiti potrebe biljaka za vodom i gubitak đubriva usled ispiranja će biti manji. Optimalna količina bi bila 500ml po biljci po jednom zalivanju, mada je vrlo čest slučaj u praksi da se navodnjavanje produžava i u toku noći kako bi se biljkama obezbedilo dovoljno vode.

Redovno čišćenje sistema za zalivanje je od posebnog značaja kada se koristi voda za zalivanje sa visokom koncentracijom karbonata. Usled nakupljanja kamenca može doći do zapušavanja delova sistema što se lako može otkloniti puštanjem azotne kiseline. U tom slučaju treba obratiti pažnju da pH rastvora bude između 4 i 5 i da EC bude manji od 2.

Tokom vrelih letnjih dana može doći do sušenja tučka i usled toga do pojave krivih plodova. Opasnost od ove pojave se može umanjiti orošavanjem. Na ovaj način će se povećati vlažnost vazduha i pregrejane biljke će se ohladiti.

-Ukoliko se primenjuje zalivni režim prema vlažnosti zemljišta **TEHNIČKI MINIMUM je 80 %PVK**

- norma zalivanja je mala prokvašava se sloj od 30 cm , tako da broj zalivanja dostiže 9-12 pa i više

Norma navodnjavanja je preko 300 mm zavisno od padavina i kapaciteta zemljišta za lakopristupačnu vodu

Načini navodnjavanja : **BRAZDAMA; OROŠAVANJE ; KAP PO KAP ; SUBIRIGACIJA**

Začinska paprika ima skromnije zahteve za vodom , obzirom da se proizvodi direktnom setvom , dublji joj je korenov sistem . Posle setve neophodno je obezbediti povoljnu vlažnost zemljišta u setvenom sloju , radi klijanja i nicanja.(manje norme zbog pokorice).

Navodnjava se turnusima do pojave prvih plodova 12-15 dana kasnije 8-10 dana, sa navodnjavnjem se prekida kad plodovi dobiju crvenu boju.

TEHNIČKI MINIMUM VLAŽNOSTI JE 70 % PVK,norme zalivanja treba da prokvase sloj 30-40 cm

Valentina Aleksić, dipl.ing.melioracija zemljišta i voda

Mogućnosti za smanjivanje rizika u poljoprivredi

Smanjivanje rizika u poljoprivrednoj proizvodnji može se izvesti na više načina, što u najvećoj meri zavisi od plodnosti zemljišta i klimatskih uslova, strukture poljoprivredne proizvodnje, prosečne veličine parcela na poljoprivrednom gazdinstvu, stanja poljoprivredne mehanizacije, obučenosti radne snage kao i poljoprivredne politike i uloge poljoprivrede u ukupnoj privredi zemlje.

Za individualne poljoprivredne proizvođače postoji niz metoda kojima se mogu smanjiti ili ublažiti rizici u proizvodnji.

- udruživanje poljoprivrednika u asocijacije, udruženja kao i zemljoradnicke zadruge radi zajednickog nastupa na tržištu i olakšanog snabdevanja repro-materijalom potrebnim za obavljanje određenih proizvodnji na gazdinstvu,

- korišćenje državnih subvencija za unapredjenje proizvodnje, razne vrste podsticaja koje država daje registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima,

- diverzifikacija proizvodnje na gazdinstvu, različitost proizvodnji koje sprečavaju i ublažavaju rizik u poljoprivrednoj proizvodnji. Proizvodnjom različitih biljnih kultura ublažava se rizik od nepovoljne tražnje za pojedinim proizvodima a sa druge strane utiče na očuvanje plodnosti zemljišta,

- finansijski instrumenti, mogućnost korišćenja namenskih subvencionisanih kredita, osiguranje useva od šteta, ugovaranje otkupa pre početka proizvodnje-proizvodnja za poznatog kupca, prilagodjavanje asortimana proizvodnje prema zahtevima potražnje na tržištu,

- proizvodno povezivanje, interesno i vlasničko sa preradjivačkim sektorom.

U znatnoj meri, promenom ovih metoda mogu se umanjiti rizici koji mogu dovesti do negativnih ekonomskih i proizvodnih efekata u poljoprivrednoj proizvodnji gazdinstva.

Dragan Kolčić, dipl.ing-agroekonomije

Poštovani Poljoprivredni Proizvođači ,

Posetite internet stranicu www.agroponuda.com a u koliko Vi želite da ponudite svoj proizvod na prodaju obratite se nama . Poljoprivredna Stručna i Savetodavna Služba „POLJOSERVIS“ d.o.o. Knjaževac sa sedištem u ulici Knjaza Miloša br. 75 , 19350 Knjaževac ili tel.019/730-888

KONTAKTIRAJTE
SVOG SAVETODAVCA
I OBJAVITE PONUDU
VAŠIH PROIZVODA!

AGROPONU DA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Savetodavci Poljoservis-a su u ovom kvartalu objavili ukupno **48** agropodude ,od kojih su objavljene po sledećim oblastima :

Oblast poljoprivredne proizvodnje	Broj ponuda
Povrtarstvo	1
Ratarstvo	1
Stočarstvo	44
Voćarstvo	2
UKUPNO	48

www.stips.minpolj.rs

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 20. – 26.06.2016. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA						DOMJINANTNE CENE					
	Beograd Kalenic	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIŠ	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Banana (Banana)	150	140	130	130	120	160	130	150	150	140	150	150	150	120	120					150	150	120
Breskva (Peach)	80	80	50	100	100	100	90	120	140	60	100	100	120	100	100					100	100	100
Jabuka-Ajclared (Apples-Idared)	100	100	60	80	100	90	80			80										100	100	
Jabuka-Z. delišes (Apples-G.delishes)	100	100				100	90	110	140	80										100	100	
Jabuka-ostale (Apples-other)	80	100	50	80	80	60	80	80	80	80	80	80	130							80	80	
Jagoda (Strawberry)	250	220			130	250														250	250	
Kajsija (Apricot)	150	150	100	80	150	120	200	180	120	140	160	200	150	150	90	150				150	150	150
Kruška (Pear)	100	100	80	300	120	250	130	140	120	120	120	160	135	135						120	120	
Limun (Lemon)	300		160	150	280	300	280	250	300	300	200	200	200	300	250					300	300	
Malina (Raspberry)	500	400	200	350	300	250	280	300	220			300	400	400	300					300	300	300
Nektarina (Nectarine)	80	80			100	130	120	130	70	120												
Orah (Walnut)	800	800	600	700	700	800	550	800	500	600	800	750	600	600	180					800	800	
Pomorandža (Orange)	150	140			120	150	120	120	170											120	120	
Trešnja (Sweet cherry)	200	200			180	250	220	250	140	200	200	150	250	250							200	
Višnja (Cherry)	80	80	100	150	130	80	80	80	80	80	80	100	100	100						80	80	100
Šljiva (Plum)	100	120		110	100	100	100	100	100	100	100	120	120	120						100	100	

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 20.- 26.06.2016. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA						DOMINANTNE CENE						
	Beograd Kalenic	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Krajjevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA	
Boranija (Green beans)	150	150	180	70	150	200	160	60	120	150	140	130	100	100	150	150	100	100	100	150	150	100	100
Brokoli (Broccoli)	200	250	250		200	300	130	200	150			200	200	200	100	200			50	200			
Grašak (Green peas)	100	100	50	100	80	80						80	100	100	100	100				100	100		
Karfiol (Cauliflower)	100	100	250		60	180	100	100	100			100	150	150	100	100			50	100	100		
Krastavac-saladni (Cucumber for salad)	50	50	60	45	70	40	50	60	40	40	50	50	60	60	60	60			30	50	50		
Krompir (Potato)	80	80	60	50	50	50	50	60	40	50	50	40	40	40	40	40				50	50		
Krompir-mladi (Baby potato)	50	60	50	50	50				50	50	50	50	60	60	60	60			25	50	50		
Kupus (Cabbage)	50	50	25	30	50	25	20	30	20	30	40	30	40	40	40	40			20	30	30		
Luk beli (Garlic)	600	600	600	600	550	600	500	600	800			700	700	700	700	700				600	600		
Luk-mladi cmi (Spring onion)	30	30	30	30	50	25	20	30	20	30	40	30	30	30	30	30			60	30	30		
Luk-cmi (Onion)	80	80	60	50	50	50	60	60	50	50	50	70	100	100	100	100				50	50		
Paprika-babura (Pepper-babura)	100	120	150	90	100	100	100	110	100	80		100	100	100	100	100			100	100	100		
Paprika-šilja (Pepper-silja)	120	120	140	80	100	120	100	100	120	100	80	100	100	100	100	100			150	100	100		
Paradajz (Tomato)	120	130	100	70	120	100	80	100	80	100	80	120	120	120	120	120			100	100	100		
Pasulj-beli (Beans white)	400	300	200	200	200	240	250	200	200	200	200	280	300	300	300	300				200	200		
Rotkvica (radish)	30	50	30	25								40	40	40	40	40				30	30		
Spanać (Spinach)	200	200							90			180	180	180	180					200	200		
Tikvice (Zucchini)	40	40	40	50	50	25	40	60	40	40	50	30	30	30	30	30			20	40	40		
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	40	40	20		40				25	25		40	40	40	40	40			30	40	40		
Šargarepa (Carrot)	80	80	70	50	60	60	60	70	70	50	50	40	100	100	100	100			60	50	50		

